

KPMG Gündem

Sayı 6 / Nisan - Haziran 2011

Gündem'dekiler:

- **Hesabımızı İyi Yapalım**

6111 Sayılı Yasayı Değerlendirirken dikkat etmemizde fayda olan hususlar...

- **Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetimin Yeri**

Türk Ticaret Kanunu'nun kurumsal yönetim açısından getirdiği yenilikler.

- **e-vergi dönemi**

Kurumlar Vergisi Beyannamesine Dair Hatırlatmalar

KPMG
cutting through complexity™

Yönetim
Kurulu
Üyeleri
Arasındaki
İhtilaflar

Güç dengesi

Önsöz

Sevgili iş ortaklarımız;

6. sayımızda gündemde 6111 sayılı yasanın getirdiği imkanları değerlendirirken dikkat etmemiz gereken hususlardan bahsettik. Vergi, sosyal güvenlik primi gibi borçlarınızı yeniden yapılandırmayı veya matrah artırımını düşünüyorsanız mutlaka okuyun.

Ayrıca, Yeni TTK'nın kurumsal yönetim konusuna bakışını, şirketimizde bağımsız denetim, iç denetim ve tam tasdik yaptırımları da neden suistimal risk yönetimine ihtiyaç duyduğumuzu, bilgi sistemleri standartlarını, yönetim kurulu üyeleri arasındaki ihtilafları ve veri casusluğundan korunmanın yollarını bulabileceğiniz pek çok makalenin de ilginizi çekeceğini düşünüyorum.

Geçen hafta KPMG Avrupa, Ortadoğu ve Afrika Bölgesi Kurumsal Risk Yönetimi araştırmasının lansmanını Yeni Delhi'de yaptık. Türkiye'deki lansmanı da Mayıs ayı içinde yapmayı planlıyoruz. Yasal düzenlemelere günden güne risk yönetimi alanında yeni uygulamalar getiriliyor. Yeni Türk Ticaret Kanunu da risk yönetimine gereken önemi vermiş, halka açık şirketlerde risk yönetim sistemi kurulmasını ve bu sistemin risk komitesi vasıtasıyla gözetilmesini zorunlu hale getirmiştir.

Yeni TTK'nın getirdiği yükümlülükleri de dikkate aldığımızda, bu araştırmanın zamanlamasının Türkiye'deki halka açık şirketler için çok uygun olduğunu düşünüyorum.

Kurumsal risk yönetimi araştırması; risk yönetimi yöneticilerinin uygulamalarını geliştirirken karşılaştıkları zorlukları, uyguladıkları yöntemleri ve attıkları adımları gözler önüne seriyor, iyi uygulama örnekleri veriyor.

Bu araştırmada Türkiye'den de katılımcılar var. Ben özellikle katılımcılara bu önemli araştırmaya destek verdikleri için teşekkür ediyorum. Araştırmayı yakın zamanda sizlerle paylaşmaya başlayacağız.

....ve daha ilginizi çekeceğini umduğum pek çok konuya değindik. İlgilendiğiniz konu veya yayınlarla ilgili daha fazla bilgi için veya dergimizde yer verilmesini istediğiniz konular için her zaman bana ulaşabilirsiniz.

İdil Gürdil
Ortak

Risk Yönetimi ve Uyum Hizmetleri
Bölüm Başkanı

İdil Gürdil

GÜNDEMDEKİLER

Hesabımızı İyi Yapalım

Bilgilerinize... 4

Hesabımızı İyi Yapalım 6

Suistimal Risk Yönetimi Gerçekten Gerekli mi? 8

Doğru Menü 10

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetimin Yeri 12

Doğru Menü

Transfer Fiyatlandırması Formu İçin Öneriler 16

Güç Dengesi 18

e-vergi dönemi 20

TTK Yol Haritası 22

TTK Yol Haritası

Uluslararası Ticaretin Basitleştirilmesi 24

Büyük Kötü Kurt 26

Yayınlarımız 30

Büyük Kötü Kurt

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir.

bilgilerinize...

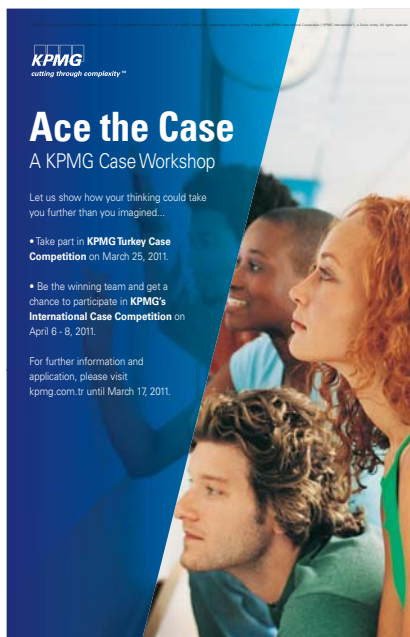
Türkiye Birleşme ve Satın Almalar Piyasası Değişen Pazarda Fırsatların Belirlenmesi Raporu

KPMG Türkiye, şirket birleşme ve satın almaları konusunda uluslararası ve bağımsız bir istihbarat servisi olan Mergermarket ile gerçekleştirdiği Türkiye Birleşme ve Satın Almalar Piyasası: Değişen Pazarda Fırsatların Belirlenmesi Raporu'nu sunmaktan memnuniyet duyar.

Raporda Türkiye birleşme ve satın almalar pazarındaki önemli verilere ve analizlere ek olarak kurumsal yöneticiler, özel sermaye uzmanları, mali müşavirler ve avukatların katılımı ile gerçekleşen, pazarın geleceğine ışık tutan bir anketin sonuçlarına da yer verilmiştir.

Özel sermaye, Tüketici piyasaları, finans, enerji, telekomünikasyon, medya ve teknoloji gibi önemli sektörler hakkında özet analizlerinde yer aldığı raporda yeni Türk Ticaret Kanunu'nun etkileri, mevzuata ilişkin gelişmeler ile yaklaşan özelleştirme ihaleleri ve diğer muhtelif konular da işlenmektedir.

Raporla ilgili daha fazla bilgi almak ve rapora ulaşmak için www.kpmg.com.tr internet sitesini ziyaret edebilirsiniz.

KPMG “Ace The Case” Yarışmasının Finalleri İstanbul’da Düzenlendi

KPMG'nin Üniversiteli gençler arasında düzenlediği “Ace The Case” Vaka Çalışması Yarışması Finalleri 6 - 8 Nisan 2011 tarihleri arasında 19 ülkeden 76 finalistin (öğrenci) katılımıyla İstanbul'da gerçekleşti.

Türkiye'yi Boğaziçi Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi'nden 4 öğrencinin temsil ettiği finallerde İsveç ekibi birinci olurken, ABD'yi temsil eden ekip ise ikinci oldu. Yarışmaya Katılan öğrenciler KPMG'nin sosyal sorumluluk çalışmaları kapsamında Dünya için vazgeçilmez olan su döngüsünün korunması için yapılan etkinliklere katıldı.

KPMG “Ace The Case” vaka çalışması ve benzeri aktivitelerle dünya çapında bir çok başarılı gence staj imkanı tanıyor. KPMG Türkiye Ofisi'nde bu tip etkinliklere katılarak kurum ile tanışan 29 stajyer bulunuyor.

“İstanbul'da düzenlenen finallere Avusturya, Brezilya, Kanada, Çek Cumhuriyeti, Yunanistan, Danimaka, Fransa, Almanya, İrlanda, Hindistan, Lüksemburg, Norveç, Rusya, Güney Afrika, İspanya, İsveç, Türkiye, İngiltere, A.B.D'den öğrenci grupları yer aldı. Ayrıntılı bilgi için www.kpmg.com.tr web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

KPMG Raporu “Sigortacılık Düzenlemelerinde Değişim ve Gelişim Devam Ediyor”

Yasal düzenlemeler konusunda uzman profesyonellerimiz bu raporda Uluslar arası Sigorta Denetim Otoriteleri Birliği (IAIS) Sigortacılık Ana Prensipleri (ICP) gibi birçok yasal reformun etkilerini incelemektedir. Raporun içerdiği bazı bölümler şöyledir:

- Bu yıl Ekim ayında başlayacak olan “Sigortacılık Ana Prensiplerinin Uyumlaştırılması”nın önümüzdeki 5 ile 10 yıl arasında sigorta sektörünü birçok bakımdan etkilemesi beklenmektedir.
- Yeni sigorta denetim reformları yalnız yasal düzenleme maliyetlerini azaltmakla kalmayacak, aynı zamanda iş gündemini yeniden şekillendirecektir.
- Sigorta şirketlerinin “Sigortacılık Ana Prensiplerini” uygulamada karşılaştıkları zorluklar. Ayrıntılı bilgi için www.kpmg.com web sitesini ziyaret edebilirsiniz. (Dili: İngilizce)

Investment in Turkey

Türkiye’ye Yatırım

“Türkiye’ye Yatırım (Investment in Turkey) kitapçığı, KPMG Türkiye vergi uzmanları tarafından hazırlanan ve Türkiye’ye yatırım yapmayı hedefleyen yabancı yatırımcılar için Türkiye’deki genel vergi ortamı hakkında bilgiler sunan bir ön kaynak niteliği taşımaktadır. Türkiye’deki ekonomik yapı, istihdam, uluslar arası yatırımcılar için fırsatlar, dış ticaret ve gümrük, dolaylı vergilendirme ve birleşme ve satın almaları da içeren pek çok önemli başlığı barındıran “Investment in Turkey” kitapçığına www.kpmg.com.tr yada www.kpmgvergi.com web sitelerinden ulaşabilirsiniz. (Dili: İngilizce)

Kısa Kısa...

KPMG Türkiye Vergi Konularına Çok Yönlü Bakış Konferansı

KPMG Türkiye’nin düzenlediği “Vergi Konularına Çok Yönlü Bakış Konferansı” sektördeki öncü isimlerin katılımı ile 8 Mart Salı günü gerçekleşti.

Konferansta, alanında uzman yerel ve uluslararası konuşmacılar güncel vergi konularını trendler ve ekonomi gündemi açısından değerlendirdi. KPMG uzmanlarının küresel gelişmeleri aktardıkları ana sunumların yanı sıra öğleden önce bir, öğleden sonra iki oturum şeklinde gerçekleşen paneller çerçevesinde güncel vergi konuları önce geniş açı ile sunuldu, ardından derinlemesine ele alındı.

Yeni Türk Ticaret Kanunu ve İşletmelere Getirdiği Sorumluluklar Seminerleri

KPMG Türkiye uzmanları, İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB) ve Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği (TAYSAD) üyeleri için düzenlenen seminerlerde “Yeni Türk Ticaret Kanunu (“Yeni TTK”) ve İşletmelere Getirdiği Sorumluluklar” konusunda konuşmacı olmuştur.

Yeni TTK hususundaki konulara ışık tutmaya devam edecek olan KPMG uzmanlarının bir sonraki semineri İstanbul Ticaret Odası’nda (İTO) gerçekleşmesi planlanmaktadır.

KPMG Türkiye, bu konuya ilişkin yıl boyunca gerçekleştireceği seminerler dizisini ile iş çevrelerini bilgilendirmeye devam edecektir.

Hesabımızı İyi Yapalım

6111 Sayılı Yasayı Değerlendirirken dikkat etmemizde fayda olan hususlar...

Yeni Düzenlemeyle birlikte vergi mükelleflerine gerçekten kaçırılmaması gereken fırsatlar sunulmuştur. Ancak bunları değerlendirirken bilmemiz ve dikkat etmemiz gereken önemli hususlar bulunmaktadır.

Fikret Çetinkaya

Son dönemde başta finans ve mali işler yöneticileri olmak üzere şirket yöneticilerinin ve yönetim kurullarının gündeminde 6111 sayılı yasanın getirdiği imkânların değerlendirilmesi yer almaktadır.

Yasayla birlikte gelen düzenlemelerden bazıları (vergi, sosyal güvenlik primi gibi borçların yeniden yapılandırılması gibi) gerçekten kaçırılmaması gereken fırsatlar sunmakta, bazıları ise (matrah artırım gibi) üzerinde ciddiyetle düşünmeyi gerektirmektedir.

Söz konusu yasanın yayınlanmasından sonra, gelir idaresi tarafından konuya ilişkin tebliğ, rehber ve iç genelgeler ile detaylı açıklamalar yapıldı ve mükellefler bilgilendirildi. KPMG olarak bizler de konuyu yayınladığımız bültenler aracılığı ile sizlerle ayrıntılı olarak paylaştık. Bu kez teknik detaylara girmeden, kafamızdaki temel soruları yanıtlayarak karar verme sürecinizde sizlere destek olmaya çalışacağız.

Vergi, vergi cezası ve gecikme faizi gibi vergi dairesine ödenmemiş borcunuz var mı?

Öncelikle vergi dairenize başvuruda bulunarak 31.12.2010 öncesi döneme ait borcunuz olup olmadığından emin olun. Yanıtınız "Evet" ise hiç durmayın ve 2 Mayıs 2011 tarihine kadar başvuruda bulunun. Verginizle beraber Tefe/ Üfe ortalaması ile hesaplanan faizi ile (gecikme faizi, gecikme zammına göre

“Vergi uygulamalarında “gri alanlar” dediğimiz, vergi idaresi ile mükelleflerin farklı düşündüğü, çok net olmayan alanlar vardır. Bu konuların vergi inceleme elemanları tarafından incelenme isteği, sizi matrah artırım ile ilgili başvuruda bulunduğunuzda ödemeniz gereken rakamlara bir daha bakmanızı gerektirebilir.”

çok daha düşük tutarda) 36 aya varan taksitlendirme imkânı ile ödeyin, vergi cezaları ve gecikme faizi, gecikme zammından kurtulun.

Devlete olan başka borcunuz var mı?

6111 sayılı yasa vergiler, gümrük vergileri, sosyal güvenlik kurumu primleri, idari para cezaları ile birlikte Hazine Müsteşarlığı, İl Özel İdareleri, Belediyeler, TRT, Çeşitli Bakanlıklar gibi pek çok kamu kurumuna olan bazı borçlara ilişkin düzenlemeler de içeriyor. Bu kapsamda olabilecek borçlarınız için yasa da belirtilen son başvuru tarihlerini dikkate alarak çok daha uygun koşullarda borcunuzu ödeyebilirsiniz.

Vergi idaresi ile aranızda herhangi bir vergi davası var mı?

Eğer varsa, söz konusu davalardan vazgeçmeniz durumunda dava konusu tutarlarda önemli indirimlerden yararlanabilirsiniz. İndirim oranı; davanın bulunduğu aşama ve karara göre belirlenecektir. Bu nedenle davanızda ne kadar güçlü olduğunuzu, kaybetmeniz durumunda ortaya çıkacak maliyetleri 2 Mayıs 2011 tarihinden önce tekrar değerlendirmekte fayda var.

Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Ücretlerden Kesinti Yoluyla Ödediğiniz Vergiler gibi belirli vergi türleri itibarıyla 2006, 2007, 2008 ve 2009 yıllarına ilişkin risklerinizi ortadan kaldırmak ister misiniz?

Böyle bir riskin olup olmadığı tarafsız bir şekilde, vergi idaresinin uygulamaları ve yargının kararları dikkate alınarak belirlenmesi ilk adım olmalıdır. Söz konusu vergiler yönünden ilgili yıllarda vergi riskleriniz olduğunu düşünüyorsanız ilgili yıllara ilişkin matrah veya vergi tutarlarınızı artırıp ilave ödemeler yapmanız durumunda söz konusu vergiler yönünden herhangi bir tarhiyat, ceza riskiniz kalmayacaktır. Karar aşamasında fayda/maliyet analizi yapıp bu düzenlemeden

yararlanıldığında yapılacak ilave ödeme tutarları ile risklerin karşılaştırılması gerekecektir. Son başvuru tarihi 2 Mayıs 2011.

Riskinizin olmadığını düşünüseniz bile matrah artırımından yararlanmak ister misiniz?

Eğer kesinlikle riskinizin olmadığını düşünüyorsanız elbette matrah artırımında bulunmaya gerek yok. Ancak vergi uygulamalarında “gri alanlar” dediğimiz, vergi idaresi ile mükelleflerin farklı düşündüğü, çok net olmayan alanlar vardır. Bu konuların vergi inceleme elemanları tarafından incelenme isteği, sizi matrah artırım ile ilgili başvuruda bulunduğunuzda ödemeniz gereken rakamlara bir daha bakmanızı gerektirebilir. Düşük matrah beyan edildiği yıllarda veya zararlı sonuçlanan yıllarda ödenmesi gereken tutarlar düşündüğünüzden çok daha az olabilir. Bunun üstüne bir de şirketinizi satmak, halka açmak gibi planlarınız varsa matrah artırımını bir kez daha düşünmekte fayda var.

Matrah artırımından farklı olarak belirli konularla sınırlı risklerinizi ortadan kaldırmak için kendiliğinden, pişmanlıkla beyanname vermeyi düşünür müsünüz?

Eğer sadece belirli, sınırlı konularla ilgili riskiniz olduğunu düşünüyorsanız 2 Mayıs 2011 tarihine kadar kendiliğinden, pişmanlıkla beyanname verebilirsiniz ve bunu sadece gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi yönlerinden değil özel tüketim vergisi, damga vergisi, emlak vergisi gibi diğer vergiler açısından da yapabilirsiniz. Bu durumda vergi aslı her durumda ödenecek olup, yasadaki yararlanıldığında pişmanlık zammına göre çok daha düşük oranda hesaplanan Tefe/Üfe ortalaması faiz oranı olarak kullanılacaktır.

Emtia, makine, teçhizat, demirbaş, kasa ve ortaklardan alacaklar yönleriyle defter kayıtlarınız ile gerçek durum arasında fark var mı?

Bu soruya doğru yanıt verebilmek için yapılan sayım sonuçlarına tekrar göz atmakta, gerekirse yeniden sayım yapmakta fayda var. Eğer belirttiğimiz gruplarda defter kayıtları ile gerçek durum arasında fark varsa 31 Mayıs 2011 tarihine kadar başvuruda bulunarak yasa da belirtilen yükümlülükleri yerine getirdiğinizde, ödemeleri yaptığınızda gerçek durum ile yasal defter kayıtlarınız eşitlenmiş olacak, bu konuda ileride herhangi bir eleştiri almamış olacaksınız.

25 Şubat 2011 tarihinden önce başlanmış olup hakkınızda devam eden vergi incelemesi, takdir, tarh ve tahakkuk işlemi var mı?

Yasanın matrah artırım ile ilgili hükümlerini saklı tutmak kaydıyla, söz konusu işlemler bitene kadar devam edilecektir. Uzlaşma veya dava açma yoluna gidilmeyecekse yapılması gereken; söz konusu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilen vergi ve kesilen cezalara ilişkin ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yasadaki yararlanmak üzere başvurmaktır. Bu durumda tarh edilen verginin %50'si ile birlikte Tefe/Üfe ortalamasına göre hesaplanan faiz ödenecek, cezalar ile gecikme faizi ise ödenmeyecektir.

Görüldüğü üzere 6111 sayılı yasa gerçekten değerlendirilmesi gereken fırsatlar sunuyor. Şirketlerin karar vericilerine düşen ise fırsatların farkında olarak ve fayda/maliyet analizi yaparak en doğru kararı vermek olacaktır.

[Daha fazla bilgi için:](#)

Fikret Çetinkaya

*Vergi Hizmetleri,
Ortak, YMM*

Tel: +90 212 317 74 50

e-posta: fcetinkaya@kpmg.com

Suistimal Risk Yönetimi

Çiğdem Gürer

Gerçekten Gerekli mi?

Suistimal Risk Yönetimi'nden ("SRY") bahsedildiğinde, konunun uzmanlarının "Bizim şirkette suistimal olmaz"dan sonra en çok karşılaştığı tepkiler şunlardır; *"Biz zaten bağımsız denetim yapıyoruz. Bir problemimiz olsa, orada çıkardı."* "Tam tasdik hizmeti alıyoruz efendim, defterlerimiz kanuna uygun." "Teşekkür ederiz, ama bizim kendi iç denetim birimimiz var ve düzenli olarak bölümlerde denetim yapıyorlar." Bu tepkilerin doğruluk düzeyini tartışmadan önce, Suistimal Risk Yönetimi'nin ne olduğundan kısaca bahsetmekte fayda olabilir.

Suistimal Risk Yönetimi; şirketin suistimal risklerinin ve bu risklerle ilgili iştahının değerlendirilmesiyle başlayan; suistimal farkındalık eğitimi, şirket etik kodu, çalışan ve satıcıların değerlendirilmesi yoluyla suistimali önlemeye; veri analizleri, ihbar/raporlama hatları, soruşturma prosedürleri gibi metodlarla suistimali tespit etmeye; acil durum planları ve soruşturma metodolojileri yoluyla suistimallere müdahale etmeye ve akabinde disiplin yönetmelikleri, düzeltici aksiyonlar ve doğru iletişim yöntemleriyle olayları sonuçlandırmaya yarayan bir süreçtir. Bu sürecin sahibi,

temel olarak işletme yönetimi ve yönetimden sorumlu kişilerdir. İyi bir SRY programı, sanıldığı gibi aksine, etkin bir iç kontrol sisteminden fazlasına; örneğin üst yönetimin desteğine, suistimal risklerinin açıkça belirlenip değerlendirilmesine, riskin azaltılması için açıkça tanımlanmış aksiyonların uygulanmasına ve belirlenen yaklaşımın etkinliğinin düzenli olarak gözden geçirilmesine ihtiyaç duyar.

Şirketlere ciddi bir yol haritası sunan bu sürecin ne olduğunu kısaca tanımladıktan sonra, Bağımsız Denetim, Tam Tasdik Hizmeti ve İç Denetim Faaliyeti uygulamalarının, SRY'nin yerini alıp alamayacağını inceleyelim.

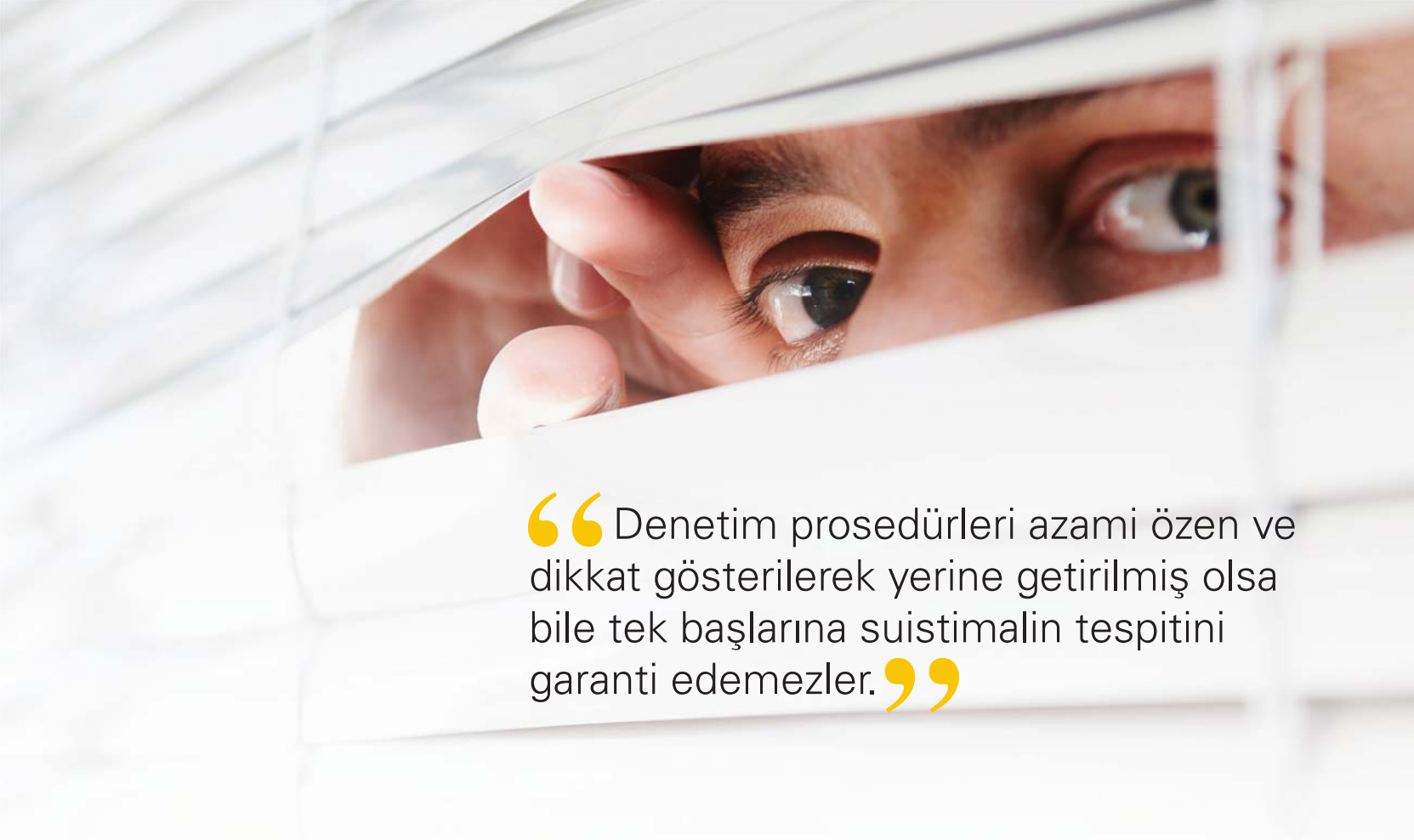
Bağımsız Denetim ve Suistimal Risk Yönetimi

Bağımsız denetçi, metodolojisi gereği, denetim riskini kabul edilebilir bir seviyeye indirmek için, denetim tekniklerini planlar ve uygularken, finansal tabloların hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içerebileceğini göz önünde bulundurmak ve mesleki şüphecilik tutumunu korumak zorundadır. Hem bağımsız denetimin amacının ancak "önemli" yanlışlıklara neden olacak usulsüzlükleri

bulmak olmasından, hem denetimin doğası gereği sahip olduğu bildik sınırlamalardan dolayı denetçilerin, finansal tablolara etki etmeyecek suistimalleri bulma hedefi olması beklenemez. Mali tablo yolsuzlukları dışındaki diğer yolsuzluk çeşitleri de, finansal tabloları "önemli" ölçüde etkilemeyebileceği için, daha az tutarda gerçekleştirilen yolsuzlukların tespit edilmesi, bağımsız denetçilerden beklenmiyor olmalıdır. Ayrıca, suistimali ortaya çıkarmanın, SRY programının yalnızca bir adımı olduğu göz önünde tutulursa, bağımsız denetçinin bu sürecin yalnızca küçük bir parçasına dâhil olması doğal karşılanmalıdır.

Tam Tasdik Hizmeti ve Suistimal Risk Yönetimi

"Tasdik", gerçek ve tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin YMM'lerce denetleme ilke ve standartlarına göre uygunluk yönünden incelenmesi, bu inceleme sonuçlarına dayanılarak tasdik kapsamına giren konuların ve belgelerin gerçeği yansıtır yansıtmadığının imza ve mühür kullanmak suretiyle tespiti ve rapora bağlanmasıdır. Tasdik hizmetiyle tanımlanan işe, işletmelerin mali tablolarının yanıltıcı olmayacak bizimde

“Denetim prosedürleri azami özen ve dikkat gösterilerek yerine getirilmiş olsa bile tek başlarına suistimalin tespitini garanti edemezler.”

eksiksiz ve gerçeğe uygun olarak kamu yararına sunulması; işletmelerin ilgili mevzuat yönünden olan istemlerin karşılanmasında çabukluğu sağlayarak hak ve yararlarını korumak; vergi idaresi ve mükellef ilişkilerinde güveni hâkim kılmaktır.”¹

Yukarıdaki tanım ve açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, tam tasdik hizmeti de yolsuzlukların ortaya çıkarılması konusunda, bağımsız denetimdekine benzer bir yaklaşıma sahip olup, yolsuzluğu önlemek ve tepki göstermek konularında, herhangi bir sorumluluk üstlenmemektedir.

İç Denetim Faaliyeti ve Suistimal Risk Yönetimi

Uluslararası İç Denetim Mesleki Uygulama Standartları'ndan Standart 1210,A2 şöyle der; “İç denetçi, suistimal belirtilerini tespit edebilecek yeterli bilgiye sahip olmalıdır; fakat esas görevi ve sorumluluğu suistimalleri tespit etmek ve soruşturmak olan bir kişinin uzmanlığına sahip olması beklenemez.”

Bu standartla ilgili uygulama önerisinde ise şöyle denmektedir; “İç denetçiler, kurumun faaliyetlerinin çeşitli

katmanlarındaki potansiyel risk ve risk maruziyetlerinin seviyesine uygun bir şekilde, iç kontrol sisteminin yeterliliğini ve etkinliğini inceleyip değerlendirerek, suistimalin önlenmesine yardımcı olmaktan sorumludur.”²

Ancak, bu uygulama önerisinden de anlaşılacağı gibi, “İç denetçilerin, asli sorumluluğu suistimalleri tespit etmek ve soruşturmak olan bir kişi kadar uzman olmaları beklenmemektedir. Azami özen ve dikkat gösterilerek yerine getirilmiş olsalar bile tek başına denetim prosedürleri, suistimalin tespitini garanti edemez.”

Sonuç

Gerek bağımsız denetimin, gerek tam tasdik hizmetinin, gerekse iç denetim faaliyetinin pek çok alandaki faydalarını tartışmak gereksiz.

Ancak burada anlatmak istediğimiz; bu üç önemli denetimin, kendi başlarına bir şirketin (odak noktası suistimal ve hile olan) Suistimal Risk Yönetimi ihtiyacını karşılayamayacağı. Her şeyden önce, bu alanlarda çalışan kişilerin SRY konusunda uzman olmalarının gerekli olmayışı, bunun ötesinde suistimal

dendiğinde, kasti aldatma boyutu içeren usulsüz ve yasa dışı işlemlerden bahsediyor olunması nedeniyle, her şirkete özel planlanması ve uygulanması gereken SRY çalışmasının, konunun uzmanları tarafından ve sürekli olarak gerçekleştirilmesi gereği apaçık ortaya çıkmaktadır.

¹ Yrd. Doç. Dr. Şaban Uzun - Yolsuzlukların Ortaya Çıkartılması ve Önlenmesinde Denetçilerin Sorumluluğu

² Türkiye İç Denetim Enstitüsü yayınları - Uluslararası İç denetim Standartları- Uluslararası Mesleki Uygulama Çerçevesi (UMUÇ)

Daha fazla bilgi için:

Çiğdem Gürer
Risk Yönetimi Hizmetleri
Kıdemli Müdür, SMMM, CFE
Tel: +90 212 317 74 00
e-posta: cgurer@kpmg.com

Doğru Menü

Sinem Cantürk

Herkes restoranda en güzel masaya oturmak ister ama bu masaya oturmak için rezervasyon yaptırmak istemez. Kimse restorana gidip, sipariş vermek için uzunca bir süre beklemek istemez. Verdiği siparişin, tüm siparişlerin önüne geçip bir an önce gelmesini ister. Yemeğin yanında ikramlar olmasını ister. Ve en önemlisi tüm bunların en kısa sürede yapılmasını ister. Son dakika bir değişiklik isterse bile, bunun hemen işleme konmasını ister. Tüm bu beklentileri için de, çok fazla bütçe ayırmak istemez. Restoranların, bu ve benzeri bir sürü müşteri beklentisini karşılayabilmek için çok düzenli ve iyi yönetilen mutfakları olması gereklidir.

İşte bu açıdan bakıldığında bilgi sistemleri bir restoranın mutfak gibidir. Bilgi sistemleri de, şirketin tüm iş birimlerinin beklentilerini en üst seviyeden karşılamalı, bunları en iyi kaynaklarla, en kısa sürede, en efektif şekilde ve en az maliyetle yapmalıdır.

Böyle anlatılınca, bilgi sistemlerinin sanki imkansız başarmasını bekliyormuşuz gibi geliyor. Ama aslında bu şekilde yönetilen ve çok efektif bir şekilde çalışan bir sürü teknoloji örgütü olduğuna biliyoruz.

Bu teknoloji örgütlerine baktığımızda dünyanın kabul ettiği bir takım standartları kendilerine uyarlamış ve bu standartlar doğrultusunda çalışıyor olduklarını görmekteyiz. Bu durumda tabiri doğruysa “Amerikayı baştan keşfetmeye gerek yok.” Çünkü tüm bu standartlar şirketlere ekstra iş yükü yaratmak için değil aksine kendi alanlarındaki birtakım boşlukları ya da teknoloji örgütlerinin kanayan yaralarını kapatabilmek için dizayn edilmişlerdir.

Önemli olan konu, şirket kendi kanayan yarasının nerede olduğunu biliyor mu ve bunun için alması gereken önlemleri alabilecek mi?

Mesela Capability Maturity Model Integration (CMMI)’i ele alalım. Yazılım geliştirme yapan hatta bunu bir hizmet olarak satan bir şirketin kabul edip, kendini adapte edebileceği bir standarttır. Dünyanın kabul ettiği standartlarda ve olgunluk seviyelerinde yazılım yapmanızı ve bu süreci en iyi şekilde ölçümleyebilmenizi sağlar.

Büyük bir bilgi sistemleri organizasyonu için Control Objectives for Information and Related Technology (CobIT)’i düşünebiliriz. Şirketlerin, bilgi sistemleri organizasyonlarını nasıl yönetmeleri gerektiğinden, bilgi sistemleri organizasyonunun nasıl maksimum faydayı sağlayabileceklerinden, bilgi sistemleri risklerinin neler olduğundan ve nasıl yönetilmesi gerektiğinden, tüm şirketin bilgi sistemleri ve veri güvenliğini nasıl kontrol edebileceklerinden, bilgi sistemleri bütçesinin nasıl yönetilmesi gerektiğinden, iş ve bilgi teknolojileri sürekliliğinden, şirketlerin bilgi sistemleri üzerinden nasıl bir iç kontrol yapısı yaratması gerekliliğinden bahseder. Tüm bunlar için rehber niteliği taşır.

İş sürekliliği artık vazgeçilmez bir olgudur. Eskiden, şirketlerin verilerini yedeklemeleri ve bu yedekleri de şirket binası dışında bir lokasyona göndermeleri ile eşdeğer tutulan iş sürekliliği, artık gerçek anlamda ne ifade ettiğini sanırım kanıtlamış durumda. İş sürekliliğinin kısa tanımından başlayarak, iş sürekliliği için yapılması gereken tüm çalışmalardan, hazırlanması gereken tüm dokümantasyondan, alınması gereken her önlemden ve atlanmaması gereken

her türlü detaydan bahseden standart; BS25999. Şu anda iş sürekliliği hakkında hali hazırda var olan tek standarttır. Türkiye’de de, başta telekomünikasyon sektörü olmak üzere bir sürü sektör için Türkiye mevzuatının da kabul ettiği bilgi güvenliği yönetim standardı. ISO27001. İlgili standardın odak noktası; bilgi sistemlerindeki güvenlik tanımından başlayarak, riskleri belirlemek, olasılıkları hesaplamak ve bilgi güvenliği için alınması gereken önlemleri tespit edebilmektir.

Şirketlerin genellikle göz ardı ettiği ama asla atlanması gereken bir konu, tedarikçi yönetimi. Şirketler, tedarik ettikleri hizmetin, tüm beklentilerini karşıladığından, bu şirketlerin onlara her durumda hizmet verebileceğinden, o şirketlerin güvenlik ortamlarının en az kendi şirketleri kadar güvenli olduğundan, aldıkları hizmet için gerektiği ölçüde para verdiklerinden emin olmalıdır. Bu nedenle tedarikçi yönetimi için ölçülebilir, denetlenebilir ve kabul edilebilir bir süreç kurmaları gerekmektedir.

İşte bu yüzden bilgi sistemleri şirketlerin mutfakları gibidir. Mutfakta en son teknoloji ürünleri olabilir, her çeşit yemek bulunabilir ama asıl önemli olan doğru menüyü, en uygun fiyata, en kısa sürede müşteriye sunabilmektir.

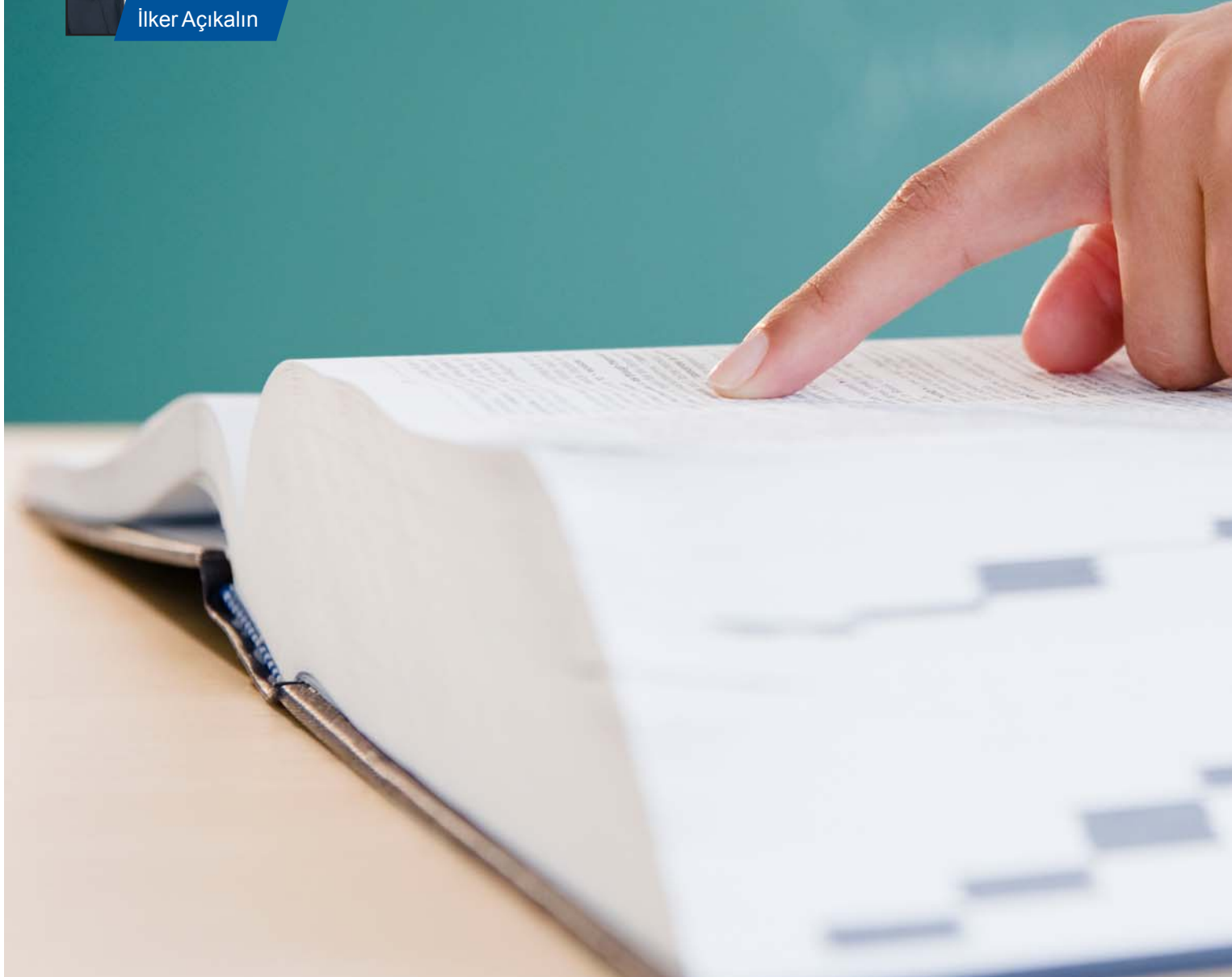
Daha fazla bilgi için:

Sinem Cantürk
Bilgi Teknolojileri Denetimi ve Danışmanlık Hizmetleri
 Kıdemli Müdür,
 CISA, CRISC, BS25999 LA, ITIL FC
 Tel: +90 212 317 74 00
 e-posta: scanturk@kpmg.com

“Kurumsal yönetimin amacı şirketlerin faaliyetlerini sürdürürken kar dürtüsü ile yanlış kararlar almasını ve alınan bu tür kararlarla şirketin ilgilisi olan şahıs ve kurumları zarara uğratmamak ve bu süreci denetim altına almaktır.”

İlker Açıkalin

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Kurumsal Yönetimin Yeri

Bildiğiniz gibi Ocak Ayı'nın başlarında yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından kabul edildi. Yeni düzenlemelerin iş dünyasına getireceği olumlu değişimleri sizler gibi biz denetçiler de yakından takip etmekteyiz. Bu noktada belki ele alınması gereken önemli konulardan biri TTK ile yakından ilişkili olan kurumsal yönetimin yapılandırılması hususudur. TTK'nın kurumsal yönetim açısından getirdiği yeniliklere göz atmadan önce isterseniz önce kurumsal yönetimden neyi kastediyoruz bunu biraz açalım.

Kurumsal yönetim; şirket yönetiminde, iş süreçlerinde ve paydaşlarla ilişkilerde, eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk yaklaşımıyla şirket faaliyetlerinin etkinlik ve verimliliği, raporlama güvenilirliği, yasal düzenlemelere uygunluk, paydaşların hak ve çıkarlarının korunması için güvence sağlayan yaklaşım ve ilkelerin ifadesidir.

Şirket ve kurumların varlıklarının sürekliliğini hedefler. Kurumsal yönetim ilkeleri kısaca aşağıdaki gibi sıralanabilir:

• **Adillik ilkesi**, şirket yönetiminin bütün hak sahiplerine karşı eşit davranmasının ifadesidir. Bu ilke, azınlık hissedarlar ve yabancı ortaklar da dahil olmak üzere hissedar haklarının korunmasını ve yapılan sözleşmelerin uygulanmasını ifade etmektedir.

• **Şeffaflık ilkesi**, şirketin kamuoyu ile doğru, açık ve karşılaştırılabilir bilgi paylaşımını gerektirmektedir.

• **Hesap verebilirlik ilkesi**, yönetim kurulunun tepe yönetim performansını bağımsız bir şekilde izlemesini ve tepe yöneticilerin hissedarlara karşı hesap verebilirliğinin temin edilmesini gerektirmektedir.

• **Sorumluluk ilkesi**, şirketlerin hissedarları için değer yaratırken

toplumsal değerleri yansıtan kanun ve düzenlemelere uyum gösterecek şekilde faaliyet göstermesini ifade etmektedir.

Son olarak kurumsal yönetimin amacı şirketlerin faaliyetlerini sürdürürken her şirkette var olan kar dürtüsü ile yanlış kararlar almasını ve almış olduğu kararlarla birlikte şirketin ilgilisi olan şahıs ve kurumları zarara uğratmamak ve bu süreci denetim altına almaktır.

Buraya kadar her şey çok güzel ancak temelinde az önce sözünü ettiğimiz ilkeleri barındıran kurumsal yönetimin şirketinize getireceği faydalar nelerdir? Bu sorunun cevabını kısaca özetlemek gerekirse, kurumsal yönetim uygulaması;

- Şirket itibarını artırır,
- Şirketin finansman imkânlarını çoğaltır; bir şirket ne kadar iyi yönetilirse sermaye maliyeti o ölçüde azalır. Bu bakımdan kurumsal yönetimin şirkete sağlayacağı en önemli yarar sermaye maliyetini azaltmasıdır,
- Yerli ve yabancı yatırımcıların güveni tesis edilir ve böylece uzun vadeli sermaye girişi hızlanır,
- Finansal krizlerin daha kolay atlatılmasına imkan sağlar,
- Şirket varlıklarının değeri yükselir. Bir şirket ne kadar iyi yönetilirse şirket varlıklarının getirisi o kadar yüksek olur. Dolayısıyla, kurumsal yönetim, şirketin değerini artırır,
- Şirket yönetiminde şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu dolayısıyla yolsuzluklar azalır,
- Şirkette güç ve yetki istismarını engeller ve keyfi yönetimi ortadan kaldırır,
- Tüm paydaşların çıkarlarına hizmet edeceği için şirket ile paydaşlar arasındaki ilişkilerin ve diyalogun artmasına katkı sağlar, yöneticilerin ve çalışanların verimli çalışmasını sağlayacak tedbirler alır. Dolayısıyla Firma performansını artırır,
- Şirket faaliyetlerinde uzun dönemli istikrar sağlar,
- Şirketin rekabet gücünü artırır,
- Etkin iç kontrol ortamı ve güçlü bir risk yönetimi sağlar.

Yeni TTK'nın Kurumsal Yönetim açısından getirdiği önemli yenilikler ve yükümlülükler nelerdir?

Kurumsal yönetim ile ilgili çerçeve oluşturan maddelerin Yeni TTK'nın içine dâhil edilmesine yönelik gerekçe; ABD'deki Sarbenes Oxley yasasından sonra ortaya çıkan gelişmelere dayandırılmıştır. Yeni TTK tasarısının kurumsal yönetim ilkeleriyle ilgili düzenlemelere göre;

- Yeni Türk Ticaret Kanunu ile şirketlerin yönetim şeması bir yasal zorunluluk çerçevesinde oluşturulmak zorundadır. Kanunun 375. Madde C. Fıkrası şirketlerde etkin bir iç kontrol sisteminin ve iç denetiminin gerekliliğine işaret eden ve bu sebeple de iç denetim birimlerinin kurulmasını teşvik eden bir düzenlemedir.
- Yine bu madde ile paralel olarak 366. Madde de yönetim kurulunun, işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabileceğinden bahsetmektedir.

Bu komite ve komisyonların esas fonksiyonu da yönetimin devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerini lâyıkıyla yerine getirmesinde ve gerekli güvencenin sağlanması konusunda yönetime yardımcı olmaktadır.

- Kanunun 562. Maddesi kurum yöneticilerine önemli cezai yükümlülükler yüklemiştir. Sorumluluklarını, yani devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkilerini lâyıkıyla yerine getiremeyenler hapis ve adli para cezasıyla cezalandırılacaklardır.
- Yeni Türk Ticaret Kanunu genel olarak Anonim şirket yapısında kurumsallaşacak firma ve ortaklar için kurumsal yönetim ilkelerini temel bir yapı olarak benimsenmesi konusunda uyulması zorunlu kuralları getirmektedir.

- Hisse senetleri borsada işlem gören şirketlerde "Tehlikelerin Erken Teşhisi Komitesi" kurulması zorunlu kılınmaktadır. Hisse senetleri borsada işlem gören şirketlerde, yönetim kurulu, şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve

riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlüdür.

Komite, yönetim kuruluna her iki ayda bir vereceği raporda durumu değerlendirir, varsa tehlikelere işaret eder, çareleri gösterir. Rapor denetçiye de yollar.

- Hisse senetleri borsada işlem görmeyen şirketlerde "Tehlikelerin Erken Teşhisi Komitesi" denetçinin gerekli görüp bunu yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmesi hâlinde kurulabilmektedir.

Kurumunuz için Doğru Yol Haritası

Yeni TTK ile beraber düzenlemeler çerçevesinde ortaya çıkan kurumsal gereksinimlerin giderilmesi için şirket yönetimlerinin bazı çalışmaları gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bunlar aşağıdaki şekilde kısaca özetlemek mümkündür.

İç denetim biriminin / risklerin erken teşhisi komitesinin kurulması:

Organizasyonun kendi içinde ihtiyaç duyduğu güvenceyi sağlamak için uluslararası iç denetim standartlarına uygun, yüksek kaliteli, etkili bir İç Denetim biriminin kurulması üst yönetime gereken güvencenin sağlanması konusunda yardımcı olacaktır. İç denetim birimini kracağınız gibi dışarıya outsource da edebilirsiniz.

İç kontrol sistemlerinin güçlendirilmesi ve ihtiyaca uygun çözümler önerilmesi:

Etkin yürütülen bir iç kontrol faaliyeti ile işletmenin risk yönetimi sistemleri ile kurumsal yönetim süreçlerinin iyileştirilerek etkinliklerinin artırılması ve bu şekilde işletmenin hedef ve amaçlarının gerçekleştirilebilmesine yardımcı olur.

İç denetim birimi kalite değerlendirmesi:

İç Denetim biriminin performansının uluslararası iç denetim standartlarına göre gözden geçirilmesi ve fonksiyonun işletmeye olan değerinin maksimize edilmesini içerir.

Kurumsal risk yönetimi:

Kurumsal Risk Yönetimi (ERM) riskin tanımlanması, değerlendirilmesi, iletilmesi

“Kurumsal yönetim ile ilgili çerçeve oluşturan maddelerin Yeni TTK’nın içine dâhil edilmesine yönelik gerekçe; ABD’deki Sarbenes Oxley yasasından sonra ortaya çıkan gelişmelere dayandırılmıştır. ”

ve yönetimi için tüm organizasyonu kapsayan bir yaklaşımdır. Risk, sürekli olarak değişen ve gelişen dış ve iç olayların bir birleşimidir. Son zamanlardaki örnekler, birçok organizasyonun iç risklerinin de dış riskler kadar pay sahiplerinin değerini etkileyebileceğini ortaya koymuştur. ERM kullanılarak süreç riskleri doğrudan organizasyonun hedeflerine bağlanır ve risk ve kontrol arasındaki doğru dengenin bulunmasında yardımcı olur.

Suistimal risk yönetimi:

Yolsuzluk skandallarının ve buna bağlı olarak yasal düzenlemelerin arttığı günümüz iş dünyasında, şirketler,

kendilerine özel tasarlanmakta olan “Suistimal Risk Yönetimi” programlarının önemini hızla farkına varmaktadır. Çünkü şirketler, bu uygulamalar sayesinde yalnızca suistimal risklerini yönetmekle kalmayıp, aynı zamanda şirket değerleriyle desteklenen bir performans artışına da tanık olmaktadır.

Suistimal riskinin yönetilmesi, önleyici (sistem ve süreçlerdeki açıkların belirlenerek bunların giderilmesi için strateji belirlenmesi) ve tepkisel (sorun ortaya çıktıktan sonra en iyi müdahale planının önerilmesi) birçok yöntem içermektedir.

Daha fazla bilgi için:

İlker Açıkalin

*Risk Yönetimi ve Uyum Hizmetleri,
Direktör*

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: iacikalin@kpmg.com

Transfer Fiyatlandırması Formu İçin Öneriler

Transfer Fiyatlandırması formunu doldururken nelere dikkat etmeliyiz. Vergi mükellefleri için pratik ip uçları.

Başak Diclehan

Nisan ayı baharın gelişini müjdelemekle beraber normal hesap dönemine sahip şirketler için aynı zamanda bir yoğunluk ve telaş ayıdır. Malum kurumlar vergisi beyannamesi Nisan ayında beyan ediliyor. Mükelleflerin ayırmış oldukları karşılıkları gözden geçirmeleri, kurumlar vergisi matrahlarını belirlemeleri, bilanço ve gelir tablosu ile dip notlarını hazırlamaları ve kurumlar vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gereken formları hazırlamaları gerekiyor. Bu formlardan biri de mükelleflerin çok da aşına olmadığı yıllık transfer fiyatlandırması formu diğer bir ifadeyle “EK 2” formudur.

EK 2 formu hayatımıza 4 yıl önce girse de bu formun doldurulması konusunda halen bazı tereddütler mevcuttur. Formun kayıtlara ve gerçeklere uygun şekilde doldurulması mükellefler için çok önemli çünkü formda beyan edilen

tutarlardan ve yöntemlerden hareketle vergi idaresi şirketler hakkında bilgi sahibi olmakta ve gerektiğinde konuya dair daha detaylı araştırma ve sorgulama yapabilmektedir. Ayrıca işlemlere ait transfer fiyatlandırması yöntemlerinin de transfer fiyatlandırması raporu ile uyumlu olması gerekiyor. Dolayısıyla transfer fiyatlandırması formunun doldurulmasında karşılaşılan birkaç önemli noktadan bahsetmek faydalı olacaktır.

Öncelikle transfer fiyatlandırması formuna hem yurtiçi hem de yurtdışı ilişkili işlemlerin dahil edildiği unutulmamalıdır. Yıllık transfer fiyatlandırması formu doldurulmadan önce ilgili hesap döneminde ilişkili şirketler ile yapılan tüm işlemler tespit edilmelidir. Söz konusu bilgiler genellikle şirketlerin sistemlerinden rahatlıkla alınmaktadır. Cari hesaplar, gelir, gider muavinleri ilişkili işlemlerin tespitinde

“Yıllık transfer fiyatlandırması formu doldurulmadan önce ilgili hesap döneminde ilişkili şirketler ile yapılan tüm işlemler tespit edilmelidir. Söz konusu bilgiler genellikle şirketlerin sistemlerinden rahatlıkla alınmaktadır.”

yararlı olmaktadır. İşlemleri rutin olmayan ve çok fazla sayıda ilişkili şirketi olan mükelleflerin sistemlerinin ilişkili kişileri tanımlamaya ve ilişkili işlem raporu almaya imkân sağlaması önemli bir avantaj olacaktır.

Formda yer alan alım ve satım tutarlarının mantığı çok basit; genellikle ilişkili şirkete mal/hizmet satılıyorsa ilgili tutar satım tarafına; ilişkili şirketten mal/hizmet alınıyorsa ise alım tutarına yazılmalıdır. Diğer bir ifadeyle yapılan ödeme varsa alım, gelir elde ediliyorsa satım kısmına yazmak uygun olacak. Alım ya da satım tutarları KDV ve ÖTV gibi vergiler hariç; iade iskonto ve diğer indirim sonrası net tutarlar olmalı. İşlem tutarları faturalanmış tutarlar olmalı ancak ilişkili şirketlerden alınacak ya da ilişkili şirketlere kesilmesi gereken faturalar için karşılık ayrılmışsa ve söz konusu karşılıklara ait faturalar kurumlar vergisi beyannamesi verilme süresine kadar gelmişse söz konusu karşılık bedelinin de ilgili yıl formuna dahil edilmelidir.

İlişkili işlemlerde değerlendirme sonucu oluşan kur farkları dikkate alınmazken, eğer faturalanmış kur farkı gelir/gideri varsa bu tutarlar da ilişkili işlem tutarına dahil edilmeli. Aynı şekilde ilişkili taraflardan transfer fiyatlandırması politikası gereği fiyat düzeltmesine ilişkin fatura/ credit note/debit note alınmışsa, söz konusu düzeltme bedelleri de alım ya da satım tutarından düşüldükten sonra net tutar olarak yazılmalı.

Aylık, üç aylık ya da yıllık dönemlerde rutin olarak ve sözleşmeye bağlı olarak yansıtılan hizmet bedellerinin “Diğer” altında “Grup içi hizmetler” bölümünde belirtilmesi uygun olur. “Mali İşlemler” ise Banka ve finans kuruluşları için daha zor bir bölüm. Diğer şirketler için mali işlemler genelde grup içi kredi /ödünç

para/gayri nakdi kredi veya mevduat işlemlerinden oluşmakta. Dönem içinde kredi alınıp geri ödendiyse ve dönem sonu kredi bakiyesi mevcut değilse; anapara tutarına alınan kredi tutarı; faiz kısmına ise ödenen ve tahakkuk eden faiz tutarı yazılmalıdır.

Eğer dönem sonundan kredi geri ödenmemişse anapara tutarına kredi dönem sonu bakiyesi; faiz kısmına ise ödenen ve tahakkuk eden faiz tutarı yazılmalıdır. Ayrıca eğer örtülü sermaye hesabında borçlanma (ticari teamüller dışında) olarak değerlendirilen ilişkili şirket cari hesabı varsa bu tutarların da ödünç para kısmında gösterilmesi gerekiyor. Mevduatlar için ise durum biraz değişik, hep aynı tutar sürekli bağlanıyorsa, ortalama mevduat tutarının anapara olarak belirtilmesi uygun olacak; faiz geliri ise elde edilen faiz tutarı artı tahakkuk eden faiz tutarı olmalı.

Gayrinakdi teminat karşılığı ilişkili şirketlerden komisyon geliri elde ediliyorsa ya da komisyon ödemesi yapılıyorsa; anapara tutarı olarak garantör olunan kredi tutarı, sağ tarafına ise alınan/ödenen komisyon tutarı yazılmalı. İlişkili şirketlere yapılan bire bir masraf yansıtılmalarının “Diğer”/“Diğer İşlemler” altında yazılması uygun olacaktır. İlişkili taraflar ile olan finansal kiralama işlemlerinin “Mali İşlemler” altında gösterilmesi uygun olacaktır.

Transfer fiyatlandırması formunda yer alan örtülü sermaye kısmının ise eğer ilişkili şirketten borçlanma varsa doldurulması gerek. Bu bölümde aktif toplamı; toplam borçlar ve özsermaye tutarının ilişkili ve ilişkisiz işlem ayrımı yapılmadan şirketin hesap dönemi başındaki yani bir önceki seneye ait kurumlar vergisi beyannamesi ekinde sunulan bilançodan alınması uygun olacaktır. Toplam faiz giderleri ise ilişkili

kişiden temin edilen borçlanma ile ilgili ödenen ve tahakkuk eden tüm faiz giderini; toplam kur farkı gideri ise söz konusu borçlanmaya ait tüm kur farkı giderlerini ifade ediyor. İlişkili taraftan temin edilen borçlanmanın en yüksek tutarı ise örtülü sermaye hesabında nasıl en yüksek bakiyelerin toplamı alınıyorsa burada da aynı mantıkla borçlanmaların en yüksek olduğu tarihteki borçlanma toplamı yazılacaktır.

Yukarıda bahsettiğimiz hususlar formun daha sağlıklı düzenlenmesi açısından önemlidir. Söz konusu noktaların formun doldurulmasında dikkate alınması mükelleflerin işini kolaylaştıracaktır. Mükellefler; beyan ettikleri formlar ile aslında vergi idaresine veritabanı oluşturmak için bilgi aktardıklarını ve bu veri kaynaklarından hareketle ileride transfer fiyatlandırması alanında daha şeffaf ve ulaşılabilir veri erişimi olacağını unutmamalı bu nedenle formlarını özenle hazırlayarak beyan etmelidir. Transfer fiyatlandırması formunun beyan edilmemesi düşük tutarlı usulsüzlük cezasına sebep oluyor; ancak söz konusu durumun mükellefleri incelemeye sevk edebileceğini de gözden kaçırmamalı.

Daha fazla bilgi için:

Başak Diclehan

Vergi Hizmetleri,

Müdür, Transfer Fiyatlandırması

Tel: +90 212 317 74 50

e-posta: bdiclehan@kpmg.com

Güç dengesi

Emre Teksöz

Yönetim Kurulu Üyeleri Arasındaki İhtilaflar

Görevi, 1997 yılında global bir içecek firmasının uzun yıllar koltukta kalmış ünlü CEO'sundan devralan yeni CEO ve Yönetim Kurulu ("YK") üyesi, iki yıl sonra Chicago havalimanında, düşüşe geçmiş olan şirketin iki etkili YK üyesi ile karşılaştı.

Üyeler, yeni CEO'nun yerel şişeleme şirketleri üzerindeki baskıcı taktikleri sonucunda bu şirketler ve bu şirketlerin yanında yer alan regülatörler ile düştüğü durumu sertçe eleştirdi ve onu kurulu dinlememekle itham ettiler. Yeni CEO'nun istifasının arkasından da muhtemelen onun görevi neden ansızın bıraktığını anlamadıklarını iletiler. Şirketin hisseleri iki gün içinde %12 eridi ve yatırımcılar olup biteni anlamakta zorluk çektiler. Takibinde ise 1997-2004 arasındaki dönemde bu dev şirket 3 ayrı CEO ile karşılaşacaktı...

Çoğu zaman bir şirketin YK üyesi olmak bir politikacı olmak gibidir. En üst katlardaki o gösterişli odalarda toplanan YK üyelerinin görev tanımlarının en başına stres ve ilişki yönetimi yazmak yanlış olmayacaktır. Baskı ve stres, farklı kişiliklere ve farklı tecrübeye sahip olan YK üyeleri arasındaki sıcak ilişkiyi geri plana atarak tansiyonu yükseltir ve bu durum görüş ayrılıklarının açıkça

su yüzüne çıkmasına sebebiyet verir; kısaca birbirlerine yıkıcı şekilde muhalif olan YK üyelerinden oluşan bir kurul, sorunlu bir yapı oluşturur.

Yapılan araştırmalar gösteriyor ki YK üyeleri sıklıkla bir ekip olduklarını, aynı amaç çerçevesinde ki bu amaç şirket ve yatırımcılar için sürdürülebilir başarıdan başkası olamaz, bir çatı etrafında toplandıklarını atlayabiliyorlar. Herhangi bir karar aşamasında "bu karar tüm şirketi nasıl etkileyecek" sorusu "bu karar beni nasıl etkileyecek" sorusu ile bir yarış durumunda olabiliyor. Görece muhafazakâr olanlar ile risk iştahı kabarık olan YK üyeleri arasındaki çatışma da, kritik kararların arifesinde yakalanmış olan harmoniyi yıkmaya yetebiliyor. Daha da dramatik bir pencereden baktığımızda da karşımıza YK üyeleri arasındaki bölünme ve gruplaşmalar çıkıyor ki belki de en yıkıcı olanı bu, zira her bir grup nihai amaca ulaşmak için birlikte etkin bir biçimde çalışabilmenin yollarını aramaktansa, sabit bir pozisyon alıp uzlaşmayı reddediyorlar.

Tabiki insanlar her zaman anlaşmak mecburiyetinde değil. Fikir ayrılıklarını, olayları farklı perspektiflerden değerlendirmek ve bu alternatifler arasından en doğru olanı seçmek

açısından bir fırsat olarak görmek kesinlikle mümkün. Ancak YK üyelerinin birbirlerinin tecrübelerini ve nereden geldiklerini anlamak, birbirlerini dinlemek ve sabit bir fikre saplanıp kalmamak gibi bir zorunluluklarının olduğunu söylemek de yanlış olmaz. Kazan-kaybet yapısında sıkışan kurul üyeleri için sürdürülebilir bir harmoniden bahsetmek basit bir dille iyimserlik olacaktır.

Aslında şablon olarak baktığımızda YK üyeleri arasındaki çatışmaları tetikleyen faktörler bellidir;

- İletişim zafiyeti
- Diğer üyelere etki etme veya onları kontrol etme isteği
- Yönetim Kurulu'nun ve CEO'nun görev tanımı ve sorumluluklarının net olmaması
- Etkin olmayan bir YK Başkanı: Pasif bir YK Başkanı çoğu zaman çatışmaların yıkıcı boyutlara ulaşmasına göz yumuyor.

2010 yılında uluslararası platformda hazırlanan bir rapora göre, YK üyeleri arasındaki kişisel fikir ayrılıklarının ve çatışmaların yıkıcı etkilerinin önüne geçmenin temel formülü ortaklık

“ Bir şirketin yönetim kurulu üyesi olmak bir politikacı olmak gibidir. En üst katlardaki o gösterişli odalarda toplanan yönetim kurulu üyelerinin görev tanımlarının en başına stres ve ilişki yönetimi yazmak yanlış olmayacaktır.”

yapısı ve iletişim kurallarının, kurulun daha ilk toplantısında net bir biçimde belirlenmesinden geçiyor. Buna göre YK, fikri mücadele, tartışmalar ve karar verme mekanizması için bir protokol belirlemek durumunda.

Böylece herkes kendi fikrinin tüm üyeler tarafından onaylanmış belirli bir protokol çerçevesinde dinlendiğinden ve standart karar-verme sürecinin başladığından emin olabiliyor. Sistematik bir yaklaşım uygulayan şirketler, ihtilafları daha etkin bir biçimde çözüme ulaştırmakla kalmıyor, aynı zamanda ortaklaşa ve işbirlikçi bir biçimde problem çözme ve karar verme yetilerini de geliştiriyor ve kurumsal yönetim mekanizması için en tepede bir rol model oluşturmuş oluyorlar.

Çözüm alternatiflerinden bahsederken, sorunların özünde yatan etkin iletişim, görev-rollerin doğru tanımlanmaları ve kurul içerisinde standart bir tarz oluşturulması gerekliliğine tekrar değinmenin gereği yok.

Ancak YK üyelerinin de yıllık bir “iş değerlendirmelerinin” yapılması gerekliliğinden, çatışmanın kazan-kazan noktasına ulaşmada bir basamak olarak görülmesi gerekliliğinden, gerektiği durumlarda problemlerin çözümü için bağımsız ve yetkin bir “ombudsman”a başvurulabileceğinin altını çizebiliriz. Son olarak en etkili silaha değinelim; konuyla ilgili yayımlanmış hemen hemen her rapor bu tip çatışmaları önlemenin en etkili çözüm alternatifi olarak liderliği gösteriyor. Fikri mücadelelerin

orta noktasında yer alan başkan, bu mücadelenin çatışmaya doğru mu, yoksa kanaat önderliği, ikna ve karar alma noktasına mı yönlendiğini iyi koklayabilir ve orkestra şefliğini iyi yapabilir ise önceden belirlenmiş demokratik bir düzen çerçevesinde fikir ayrılıkları çatışma yerine “en doğru karar”a dönüşüyor. İşte bu noktada en baştan belirlenmiş olan protokol devreye giriyor ve lider “en doğru karar” olarak ortaya çıkan sonucu anons ederken tüm YK üyeleri, fikirleri alınan karar doğrultusunda olsun olmasın, bu kararı sorumlulukları çerçevesinde sahipleniyor ve başarı için çabalıyorlar.

Sonuç olarak, ilk paragrafta belirttiğim hikâyeye geri dönelim; çatışma herhangi bir şirket için kaçınılmazdır ve ancak doğru yaklaşımlar bu çatışmaların kontrolden çıkmadan çözülmesini sağlayabilir.

Daha fazla bilgi için:

Emre Teksöz

Denetim Kıdemli Müdür,

Finansal Hizmetler

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: eteksoz@kpmg.com

e-vergi dönemi

Kurumlar Vergisi Beyannamesine Dair Hatırlatmalar

Kurumlar vergisi beyannamesinin en doğru şekilde hazırlanıp idari otoriteye sunulması, son yıllarda teknolojinin de devreye girmesi ile önemi giderek artan bir konu haline gelmiştir. Peki bu noktada mükelleflerin elektronik ortamda beyanda bulunurken dikkat etmeleri gereken önemli hususlar nelerdir?

Neslihan Raepers

Grup Gündoğarken'in "Bir yaz daha bitiyor" adlı güzel şarkısına atıfta bulunarak "bir mali yıl daha bitiyor" diyebiliriz.

Aynı şarkıda dile getirildiği gibi ilgili yılın son değerlendirmelerinin yapılacağı ve tüm çalışmalarımızın nihayetlendirileceği bir dönemi tamamlamak üzereyiz; 2010 yılı Kurumlar Vergisi Beyanname hazırlıkları.

Bilindiği üzere bilanço esasına tabii olan birinci sınıf tacirlerin düzenleyeceği 2010 takvim yılına (1 Ocak-31 Aralık) ait Kurumlar Vergisi beyannamesi 26 Nisan 2011 tarihine kadar internet ortamında tahakkuk ettirilecek, Nisan ayının sonuna kadar ise tahakkuk eden vergi tutarları ilgili vergi dairelerine ödenecektir.

Özellikle Gelir İdaresi Başkanlığı'nın son dönemlerde teknolojinin imkanlarından faydalanarak internet ortamında mükelleflerden bilgi toplaması, hem vergi mükelleflerine hem de mali otoriteye pek çok avantaj sağlamıştır.

Bununla beraber, elektronik ortamda mükelleflere ait farklı beyanname türlerini kabul eden Gelir İdaresi, bu sayede mükelleflere ait pek çok bilgiye rahatlıkla ulaşma imkanı elde

etmiş, inceleme ve denetimlerini ve tabii ki çapraz kontrollerini sahip olduğu veri tabanındaki bilgilere istaneden yönetmeye başlamıştır.

Bahsedilen idare nezdindeki teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak beyannamelerin tam, eksiksiz ve en doğru şekilde Gelir İdaresi'ne sunulması gerçekten önem arz etmektedir.

İşte tam bu noktada 2010 yılı Kurumlar Vergisi Beyannameleri hazırlanırken dikkat etmeniz gereken bazı konulardan söz etmek isteriz.

Mali Bilgiler Bölümünün Kaldırılması & Kesin Mizan Uygulaması

Geçtiğimiz yıllarda kurumlar vergisi beyanamesinin bir eki olan "Mali Bilgiler" bölümü 2011/20 403 Seri No'lu VUK Genel Tebliği ile Kurumlar Vergisi beyannamesinden kaldırılmıştır. Bu tebliğ ile birlikte "mali bilgiler" bölümü yerine "elektronik ortamda kesin mizan bildirimi verme zorunluluğu getirilmiştir".

İlgili "kesin mizan bildirimleri" 1 Nisan - 30 Nisan tarihleri arasında, elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.

Torba Yasa & Geçmiş Yıl Zararları

611 Sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması" ile ilgili kanun bilinen diğer adı ile "torba yasa" kapsamında "matrah artırımına" giderek geçmiş yıl zararlarının %50'sini taşıma hakkı olan mükelleflerin, kurumlar vergisi beyannamesinin "geçmiş yıl zararları" ile ilgili bölümünü doldurken bu konuya dikkat etmeleri gerekmektedir. İlgili kanunda belirtildiği üzere matrah artırımında bulunulan yıllara ait zararların %50'si, 2010 ve izleyen yıllar kârlarından mahsup edilmeyecektir.

2010 yılına özel indirim uygulaması

2010 mali yılı için özellik arz eden ve kurumlar vergisi beyannamesinin indirim bölümünde gösterilmesi gereken Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'na yapılan ödemelere dikkatinizi çekmek isteriz : İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'na yapılan Bağış, Yardım ve Sponsorluk Harcamaları Gelir Vergisi Kanununa 5766 sayılı Kanunla eklenen geçici 74 üncü madde ile 5706 sayılı İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanun uyarınca kurulan İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'na yapılan her türlü aynı ve

“Gelir İdaresi Başkanlığı’nın internet ortamında mükelleflerden bilgi toplaması, hem vergi mükelleflerine hem de mali otoriteye pek çok avantaj sağlamıştır.”

nakdi bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamalarının tamamı, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden indirilebilecektir.

Vergi Matrahı

Geçmiş yıllarda olduğu gibi “indirilecek” ve “indirmeyecek” giderlerin doğru olarak tespit edilmesi vergi matrahının belirlenmesi esnasında en önemli aşama olacaktır. Vergi matrahını hesaplarken :

- Yıl sonu ile ilgili her türlü envanter farklılıklarının (kasa , banka ,cek, alıcı, satıcı, ticari mal vs) sonuçlandırılması gerektiğini
- 2010 yılı sonunda ayrılmış olan “her türlü gelir ve gider” tahakkuklarının ilgili gerçeklemler dikkate alınarak vergi matrahının yeniden incelenmesi gerektiğini
- Özellikle “örtülü sermaye” ve “transfer fiyatlandırması” ile ilgili çalışmaların gözden geçirilmesinin önemini
- “Örtülü sermaye” ve “transfer fiyatlandırması” ile ilgili bilgilerin gösteriminin yapıldığı kurumlar vergisi beyanname eklerinin vergi matrahı ile

tutarlı ve doğru bilgiler olduğundan emin olunması gerektiğini hatırlatmak isteriz.

İstisna

Yatırım İndirimi ile ilgili Anayasa Mahkemesi’nin 15.10.2009 tarih ve Esas No: 2006/95, 2009/144 sayılı kararının gözden geçirilmesini önemle tavsiye ederiz.

Mahsup

Mahsup işlemleri ile ilgili olarak; dönemleri itibarıyla tahakkuk ettirilmiş, ancak ödenmemiş bulunan geçici verginin kurumlar vergisinden mahsup edilmesi mümkün değildir.İlgili geçici vergi ödemelerinizin eksiksiz yapıldığından emin olunuz.

Beyannamelerin Gönderiminin Son Güne Birakılmaması

Gelir İdaresi’nin internet sitesinde ilan edildiği üzere sistemde aşırı yoğunluğa sebebiyet verdiği için elektronik ortamda verilmesi gereken beyanname ve bildirimlerin herhangi bir sıkıntı ya da cezai durumla karşılaşmamak için son gönderilme tarihine bırakılmaması önemle tavsiye edilmektedir.

Ekler & Diğer

Kurumlar vergisi beyannamesinin eklerinin tam ve eksiksiz doldurulması gerekmektedir. Bununla beraber kurumlar vergisi beyannamesinin internet vergi dairesi web sitesinden belirtilen sürümle uygunluğunun kontrol edilmesi gerektiğinin aksi takdirde internet ortamında yüklenmesi esnasında sorunla karşılaşılacağına da altını çizmek isteriz.

Daha fazla bilgi için:

Neslihan Raepers

*Vergi Hizmetleri,
Direktör*

Tel: +90 212 317 74 50

e-posta: nraepers@kpmg.com

Aslı Barutçuoğlu

Yol Haritası

Yaşadığımız bilgi toplumunda bağımsız denetim güvencesi ile doğruluğu kanıtlanan, uluslararası standartlardaki finansal bilgiye olan talep her geçen gün artmaktadır. Bir devrim niteliğindeki yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile Türk şirketlerinin uluslararası piyasaların dilini konuşması amaçlanmıştır. Yeni TTK'nın getirdiği, TFRS'ye göre defter tutma yükümlülüğü, bağımsız denetim ve kurumsal yönetim yapı taşları üzerinde yükselen ve şeffaflık, hesap verebilirlik, adillik, ve sorumluluk kavramlarına dayanarak kendilerini yeniden yapılandırarak Türk şirketlerinin küresel ekonomide daha etkin olmaları hedeflenmiştir.

Bu hedeflerle yola çıkmış olan TTK'nın yasalaşmasıyla birlikte şirketleri zorlu fakat aynı zamanda dönüştürücü bir süreç beklemektedir. Bu süreçte şirketleri bekleyen yol haritasının temel adımları aşağıda ortaya konmuştur:

Finans ve Mali İşler

TTK'nın getirdiği finansal raporlama yükümlülüklerine uyum, TFRS'ye yeni geçen bir şirket için zorlu bir süreç olabilir. Yapılması gerekenlerin ve şirket için kritik konuların erken aşamada belirlenmesi çok önemlidir.

- TFRS'ye uygun muhasebe ve raporlama sistemlerinin (ERP gibi) geliştirilmesi ve uygulanması
- Dönem kapanışı, raporlama ve konsolidasyon süreçlerinin geliştirilmesi
- TFRS eğitimleri ile personelin yetkinlik ve bilgisinin artırılması
- Üst yönetime, hissedarlara ve kurumsal yatırımcılara TFRS'nin işletmenin faaliyetleri ve sonuçlarına etkileri konusunda bilgi verilmesi

TFRS standartlarına uygun finansal raporlama sistemlerinin ve süreçlerinin oluşturulması sayesinde şirket yasal/ uluslararası raporlama gerekliliklerine tam

anlamıyla uyum sağlarken aynı zamanda doğru ve anlamlı bilgiye zamanında ulaşabilir- böylece yönetim, stratejik kararları zamanında alarak performansını arttırabilir.

TFRS'ye uyumun yanı sıra TTK'nın 375. maddesi, muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulmasını yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında saymaktadır. Bu kapsamda, şirketin, stratejilerini ve tahminlerini doğru yansıtan, performans odaklı bir bütçe süreci oluşturarak yönetimin sağlıklı kararlar almasını desteklemesi gerekmektedir. Bu kapsamda;

- Uzun vadeli planlama ve bütçe altyapısının oluşturulması / geliştirilmesi gerekmektedir.

Kurumsal Risk Yönetimi

TTK'nın 378. maddesi kapsamında şirketlerde risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi, iletişimi ve yönetimine ilişkin gerekli düzenin kurulması gerekmektedir. Etkin risk yönetimi başarılı kurumsal yönetimin temel bir unsurudur ve bir kurumda risk yönetimi kültürünü oturtmak zaman alır.

İç kontrol bir işletmenin finansal verilerinin güvenilirliği, iş süreçlerinin verimliliği, varlıklarının korunması ve yasa ve düzenlemelere uyumunu sağlar. İç denetim ise, şirket ve kurumlarda yönetsel hesap verebilirliğin yerleşmesine çok büyük katkı sağlar.

- Etkin bir kurumsal risk yönetimi (operasyonel, suistimal, piyasa, itibar) sistemi kurulması/ güçlendirilmesi
- İç denetimin biriminin oluşturulması ve/ veya kurum içinde konumlandırılması
- İç denetim birimi kalite değerlendirmesi
- Tehlikelerin erken teşhisi komitesi kurulması

Bağımsız Denetim

Bağımsız denetimin ve TFRS'nin getirdiği muhasebe gerekliliklerinin teknik zorluklarını ve karmaşık yapısını yönetebilmek için, gerçekleştirilecek denetime yönelik olarak yapılması gerekenler aşağıda sıralanmıştır:

- Hazırlık sürecinin etkin bir şekilde planlanması,
- Gerekli evrakların ve raporların listesinin oluşturulması,
- Tespit edilen evrakların toplanması,
- Raporların ihtiyaçlar ve bilgi sistemi olanakları çerçevesinde hazırlanması gerekmektedir.

Kurumsal Yönetim

Önde gelen kurumsal yönetim uygulamaları, kurum içinde kültürel ve davranışsal bir değişim gerektirebilir. Doğru kurumsal yönetim, yatırımcılar, araçlar ve toplumda daha fazla güven yaratacaktır. Bu sebeple kurumsal yönetim ilkelerinin şirket değerlerinin bir parçası haline gelmesi gerekir.

- Uygun bir kurumsal yönetim sisteminin oluşturulması
- Kurumsal yönetim kültürünün benimsenmesi ve geliştirilmesi

Sonuç olarak;

TTK'nın getirdiği yeniliklere bir gecede hazırlanmak mümkün değildir ve ciddi bir ön hazırlık gerektirmektedir. Durum tespiti ile detaylı bir planlama yapılarak süreç başlatılmalı, gerçekçi bir takvim belirlenmelidir.

Daha fazla bilgi için:

Aslı Barutçuoğlu

Finans ve Mali İşler Danışmanlık Hizmetleri, Kıdemli Müdür
Tel: +90 212 317 74 00
e-posta: abarutcuoglu@kpmg.com

Uluslararası Ticaretin Basitleştirilmesi

Ibrahim Öztürk

“Ticareti basitleştirme kavramı genel anlamıyla uluslar arası ticari prosedürlerin uyumlaştırma, standartlaştırma ve modernizasyonunu ifade eder. Bu prosedürler, uluslar arası ticarete konu eşyanın ticari işlemlerine ilişkin bilgilerin toplanması, sunulması, iletilmesi ve işlenmesidir. Ticareti basitleştirme çabalarının birincil nedeni devlet daireleri ile özel sektör arasındaki iletişimin maliyetini azaltmaktır. Birleşmiş Milletler ticari işlem maliyetinin, tüm dünya ticaretinin yüzde 7-10 unu oluşturduğunu ifade etmekte; Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü ise ticari işlem maliyetinde yüzde 1 düzeyindeki bir tasarrufun, dünya çapında 43 milyar dolar değerinde fayda sağlayacağını ifade etmiştir.”

Dünya ticareti artarak büyümekte ve her yıl trilyonlar değerinde eşya uluslar arası sınırları aşarak gümrük denetiminden geçmektedir. Dolayısıyla ticaretin basitleştirilmesi ve ticari işlem maliyetinin azaltılması her geçen gün daha da önem kazanmakta ve Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Gümrük Örgütü, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler gibi pek çok uluslar arası organizasyon bu çabalara destek vermektedir. Peki uluslar arası ticaret nasıl basitleştirilecek?

Revize Edilmiş Kyoto Konvansiyonu Gümrük prosedürlerinin basitleştirilmesi ve uyumlaştırılması prensibini benimsemiş ve bu amaçlar bakımından tavsiye niteliğinde bir takım kararlar almıştır. Ancak Kyoto konvansiyonunda tavsiye kararlarının alınması, bu kararların tüm taraflarca uygulanacağı veya uygulamadan beklenen faydanın sağlanacağı anlamında gelmemektedir. Nitekim uluslararası ticaret ekonomik olduğu kadar politik ve tarihsel etmenlerin de rol oynadığı oldukça karmaşık bir sistemdir.

Uluslararası ticaret ortamı dikkate alındığında eşyayı, taşıt aracını (örneğin gemi, uçak ya da kamyon), bunların personelinin (sürücü ya da çalışanlar) hedef alan onlarca farklı ticari prosedür sayılabilir. Bu prosedürler; gelir toplama, güvenlik, çevre, sağlık, ticari politika ve tüketicinin korunması gibi hususları amaçlamaktadır. Prosedürlerin ve kontrollerin pek çoğu gümrükte ya da eşya gümrük idaresinin gözetimi altındayken çeşitli kamu idarelerince yapılmaktadır.

Yine bu prosedürler dışında dış ticarette faaliyet gösteren firmaların yapmaya zorunlu, eşyaların uluslar arası hareketi için ihracattan önce paketleme, depolama, limana taşıma, limana giriş ve gümrük kontrolü, gemiye yükleme, varış limanında boşaltma, tekrar depolama, gümrük işlemleri, alıcıya teslim, paketlerden çıkarma ve yeniden paketleme işlemleri vardır.

Hatta çoğu zaman işlemler bununla da bitmez satış sonrası montaj, sigorta ve garanti gibi işlemler de yapılır. Bilindiği gibi, bu işlemlere ilişkin alıcı ve satıcının sorumluluğu teslim şekline (INCOTERMS) göre değişmektedir.

Yukarıda bahsettiğimiz üzere uluslar arası ticarette pek çok taraf, değişik işlemleri yerine getirmektedir. Dolayısıyla, ticaretin basitleştirilmesi tüm tarafların da katılımını zorunlu kılan ve karar alıcılar bakımından da pek çok bileşkenin formüle edilmesini zorunlu kılan bir olgudur. Bu çerçevede ticaretin basitleştirilmesine ilişkin uygulanabilecek işlemleri şu ana başlıklar altında özetleyebiliriz:

- Ticari belgelere ilişkin resmi formatlar ve doldurulması gereken formlar belirlemek yerine; kullanılmakta olan ticari belgeleri kabul etmek,
- Prosedürleri açık ve basit hale getirmek,
- Eşyalara uygulanacak prosedürler bakımından ayrımcılık yapmamak,
- Uluslar arası anlaşmalarla kabul edilen uygulamaları benimsemek,
- İdari işlemler bakımından ödenmesi gereken ücretlerin, eşyaya ilişkin yüklenilen harcamalardan fazla olmamasına dikkat etmek,
- Eşyaya ilişkin kontrollerde bulunan diğer kamu idarelerinin işlemleri bakımından koordinasyonu sağlamak,
- Risk yönetimi teknikleri kullanarak kamu kaynaklarını etkili ve verimli kullanmak,
- Bilgi teknolojisi ve bilgisayar teknolojisinde ortaya çıkan yenilik ve kolaylıkları kullanmak,
- Gümrük işlemleri ve gerekli prosedürleri tüm ilgililerin kolaylıkla ulaşabileceği şekilde duyurmak.

Sonuç olarak dış ticaretin basitleştirilmesi çabalarının hedeflediği amaç: gümrük işlemlerini açık, öngörülebilir ve hızlı bir şekilde gerçekleştirirken yasal ticarete mümkün olan en az müdahaleyi yapmak ve bu arada eşya ticaretine ilişkin yasal düzenlemeleri en üst seviyede yerine getirmek şeklinde özetlenebilir. Ticareti basitleştirmek için gerekli tedbirleri alırken en önemli zorluk basitleştirme ile gümrük kontrolü arasındaki en uygun dengeyi bulmakta ortaya çıkmaktadır.

Günümüzde politikalarla geçici sonuçlar alınabilir; ancak kalıcı ve etkili sonuçlar almak için tüm katılımcıları entegre edecek çözümler aranmalıdır. Bir diğer ifadeyle; pek çok kamu kuruluşu gümrükte ya da gümrüğün denetimi altındaki eşyaya ilişkin bir takım prosedürleri yerine getirirken yalnızca gümrük idaresinin modernizasyonu yeterli olmayacak, söz konusu idarelerin de modernizasyonu ve gümrük idaresiyle entegrasyonu beklenen sonucun elde edilmesi bakımından gerekli olacaktır.

Aynı şekilde, gümrüklerde iş yapan özel sektör firmalarının da üstlerine düşeni yapması ve işbirliği içerisinde hareket etmesi gerekmektedir; sonuçta ticaretin basitleştirilmesi ve hızlandırılmasında; özel sektör özellikle maliyet ve süre bakımından büyük fayda elde edecektir.

Daha fazla bilgi için:

İbrahim Öztürk

Vergi Hizmetleri

Kıdemli Müdür,

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: ibrahimozturk@kpmg.com

Göktürk Tamay

Büyük Kötü Kurt

Şirketleri Zarara Uğratan Veri Casusluğundan Korunmanın Beş Kritik Adımı

Ulusal istihbarat örgütlerinin gerçekleştirdiği en son araştırmalar, veri casusluğu nedeniyle Amerika Birleşik Devletleri ekonomisinin iç ve dış kaynaklar tarafından yıllık 100 milyar \$ kayba uğratıldığını ortaya koymaktadır. Yine yapılan araştırmalar, (The National Computer Security Association - Ulusal Bilgisayar Güvenliği Birliği) bu kaybın %70'inden fazlasının; bilgisayar ağlarına ve sistemlerine akıl almaz metodlarla girmeye çalışan "hacker"lar (elektronik aygıtlara, sistemlere veya ağlara yasadışı yöntemlerle ve amaçlarla giren kişiler) tarafından değil, şirketlerin en güvenilir yöneticilerinden tutun da her sabah girişleri kontrol eden güvenlik elemanlarına kadar, şirketin kendi bünyesinde çalışmakta olan

personel tarafından gerçekleştirildiğini belirtmektedir. (Yazık ki ülkemizde, bize bu konuda yerel veriler sağlayacak bir araştırma henüz yapılmamıştır.)

Peki, pek çok personelin bulundukları görevleri gereği şirket açısından hassas bilgilere ulaşması gerekirken, aynı zamanda bu bilgilerin dışarı çıkarılmasını engellemek mümkün mü?

Kesin bir çözüm için cevap tabi ki "hayır" ama cevabın hayır olması bu riskin yönetilmesi konusunda elimizin kolumuzun bağlandığı anlamına da gelmemeli. Bu riske karşı az sonra sözünü edeceğimiz temel önlemleri uygulayıp uygulamadığımızı kendi kendimize sorarak basit bir değerlendirme yapmak mümkün;

1) Verilerinizi, sisteminizi ve kontrol ortamınızı tanıyor musunuz?

Şirketiniz son dönemlerde hızlı bir büyüme trendi içerisine girdiyse, şirket birleşmesi yaşıyorsanız veya pek çok yeni iş dalında faaliyete başladığınız, daha çok risk altındasınız demektir.

Bu tarz durumlarda çoğu zaman, şirketler veri yönetimi üzerindeki kontrollerini ya tamamen ya da kısmen kaybetmektedirler. Bu durum, aynı zamanda doğası nedeniyle tespit edilmesi zaten güç olan veri casusluğu üzerindeki tüm kontrollerin yitirilmesi anlamına gelebilmektedir.

Her ne kadar veri güvenliği firmaları son yıllarda oldukça gelişmiş uygulamaları piyasaya sürmüş olsalar da, yalnızca bu uygulamaların satın alınması, problemi çözmek için yeterli olmayacaktır. Uygulamaların yeterli başarıya ulaşabilmesi için firmaların ev ödevlerini iyi şekilde hazırlamaları gerekmektedir. Bu ödevler içersinde

temel olarak süreç sahiplerinin sahip oldukları verileri tanımlaması, verilerin önem derecelerine ve ilişkili olduğu süreçlere göre sınıflandırılması, sahip olunan bilgi sistemleri altyapısına ilişkin haritaların oluşturulması ve hangi verinin nerede saklandığı ve saklanacağıının tanımlanması yer almaktadır.

2) Personeliniz sadece ihtiyaç duyduğu veriye mi erişiyor?

Performans beklentileri, kar optimizasyonu, pazar payı rekabeti derken iş süreçlerinin hızlandırılma eğilimi çoğu zaman pek çok kritik kontrolün "by-pass" edilmesine neden olmakta, bir süre sonra ise kontrol artık etkinliğini tamamen yitirmektedir. Şirketinizdeki operasyonel veri güvenliği kontrollerini düşünecek olursanız, bu kontrollerin zaman içerisinde eriyip gittiğine şahit olmanız çok muhtemeldir.

Örneğin; her personeliniz sadece işini yapabilmesi için ona gerekli olan bilgiye mi erişiyor? Telefon hattında

veya internet üzerinde hangi bilgilerin paylaşılabilirliği belirli mi? Pazarlama bölümü, müşterilerinizle hangi bilgileri paylaşmalı? Veya üçüncü şahıslarla kesinlikle paylaşılmasını istemediğiniz bilgileriniz var mı?

3) Fiziksel önlemleri küçümsüyor musunuz?

Kapıları kilitlemek, bilgi içeren dokümanları kilitli dolaplarda tutmak, kullanılmayan dokümanların imha edilmesi, binaya giriş ve çıkışın kontrollü olarak sağlanması, elektronik aygıtların bina içerisine giriş çıkışlarının izinli gerçekleştirilmesi gibi basit önlemler çoğu zaman göz ardı edilmektedir.

Halbuki The National Computer Security Association – Ulusal Bilgisayar Güvenliği Birliği bu basit önlemlerin hem şirket içerisinde bilgi güvenliği kültürünün oluşturulması ve sürekli canlı tutulması konusunda, hem de dijital casusluğu engellemek anlamında caydırıcı etkisi olması açısından kritik öneme sahip

“Her ne kadar veri güvenliği firmaları son yıllarda oldukça gelişmiş uygulamaları piyasaya sürmüş olsalar da, yalnızca bu uygulamaların satın alınması problemi çözmek için yeterli olmayacaktır.”

olduğunu ortaya koymaktadır. (Yapılan anketler bu oranın %30 - %40 oranında olduğunu ortaya koymaktadır.)

4) İhbar hattınız veya çeşitli bildirim kaynaklarınız mevcut mu?

Tüm teknolojik çözümler kadar, hatta belki onlardan da önemli bir başka konu ise sağlanan kontrol ortamı içerisinde çalışanların iş birliğinin sağlanmasıdır. Şirket tarafından gerekli politika ve prosedürler yayınlanmalı, bu tarz durumlarla ilgili şüphesi ve/veya bilgisi olan personelin güvenilir bir şekilde başvurabileceği anonim bildirim hatları oluşturulmalıdır.

5) Riskli personelinizi tanımlayıp, takip ediyor musunuz? Kimlerden şüphelenmeliyiz?

Basit bir mantık kullanarak şunu söyleyebiliriz ki en çok gizli bilgiye sahip olan kişiler; yani yöneticiler ve özellikle onların yardımcıları en riskli

çalışan grubudur. Bu gruba kendi isteğiyle veya şirket kararı nedeniyle işten ayrılmak üzere olan personel de mutlaka eklenmelidir. Çalışanların işten ayrılmalarıyla ilgili, firma bilgilerinin güvenliğini sağlayacak bir prosedür oluşturulmalı ve insan kaynakları bölümü bu konuda eğitilmelidir. İnsan kaynakları bölümünün üzerine düşen bir başka görev ise, işe alınacak personelin geçmişini bu bakış açısı ile de irdelemektir.

Bahsedilen bu önlemlerin alınması her ne kadar yazıldığı kadar kolay olmasa da, şirketlerin bu yönde kendilerini değerlendirmeleri ve gerekli çalışmaları başlatmaları bile caydırıcı olma anlamında önemli bir adım olacaktır.

Daha fazla bilgi için:

Göktürk Tamay

Adli Bilişim Hizmetleri

Kıdemli Uzman,

Tel: +90 212 317 74 00

e-posta: gtamay@kpmg.com

Yayınlarımız

Yayınlarımıza ulaşmak için lütfen kpmgundem@kpmg.com.tr adresine iletişim bilgileriniz ile birlikte mail atınız.

Tüketicinin Eğilimi

Bu sayıda Fonterra ve Carrefour ile çok özel söyleşiler yer almaktadır. Bu iki devin yöneticileri bizlerle benzersiz başarı hikayeleri paylaşıırken, tarım ürünleri ve perakende sektörlerindeki marka başarılarını yaratma ve sürdürme konusunda fikirlerini paylaşmışlardır. Rapor Dili: İngilizce

UFRS Uygulamaları – Teknoloji Firmaları: Yönetici Özeti

Bu çalışma daha önce yayınlanan UFRS Uygulamaları - Teknoloji Firmaları adlı çalışmanın yöneticilere yönelik özeti olarak hazırlanmıştır. Yönetici özeti, sekiz ülkede, yirmi dört teknoloji firması ile gerçekleştirilen araştırmanın öne çıkan sonuçlarını içermektedir. Rapor Dili: İngilizce

Finansta Sınırlar - Kontrolü Ele Geçirmek

Finansta Sınırlar'ın Ocak sayısında, Risk ve Düzenleme merkezlerimizdeki uzmanlarımız, başarısızlık riskinin büyük finansal kurumlarda nasıl hafifletilebileceğine ve bu sistemin düzenleyiciler için ne kadar önemli bir unsur olduğuna dair önerilerde bulunmuşlardır. Rapor Dili: İngilizce

Basel 3: Baskı Giderek Artıyor

Basel III bankaların işletme modelleri üzerine ciddi etkiler getirmektedir. Peki bankalar bu etkiler ile nasıl başa çıkacaklar? Uyumluluk kapsamında geride kalanlar kaybedecek mi? Peki finansal sistemin güvenilirliği ile ekonomiyi destekleme dengesi nasıl kurulacak? Değişim yol haritası neye benzeyecek? Rapor Dili: İngilizce

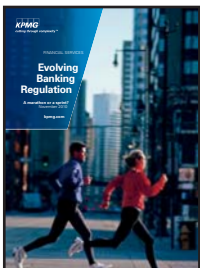
Belirsizliğe Uyum Sağlamak: KPMG Küresel İnşaat Araştırması 2010

KPMG'nin Uluslararası ölçekte gerçekleştirdiği 2010 Küresel İnşaat Sektörü "Belirsizliğe Uyum Sağlamak" araştırmasının bulgularına göre, Küresel İnşaat Sektörü'nün önde gelen oyuncularını başarı için yeni stratejileri benimserken dikkatli ama iyimser bir tablo çiziyor. Rapor Dili: Türkçe / İngilizce

2011 Küresel Oto Yönetici Anketi 2011

Küresel ekonomik krizin depresif şoku ve onu izleyen otomotiv kuruluşlarının işletme ve finansal yeniden yapılanmasının ardından, son satış rakamları dünya ölçeğinde büyümeye işaret etmekle beraber bunun ne kadar süreceği konusunda bir kesinlik yoktur. Rapor Dili: Türkçe / İngilizce

Bankacılık Düzenlemelerinde Değişim ve Gelişim

KPMG'nin global olarak hazırladığı "Bankacılık Düzenlemelerinde Değişim ve Gelişim" raporuna göre bankacılık sektöründe krizlerin ardından ardı ardına yürürlüğe giren yeni düzenlemeler banka kârlarının giderek azalmasına neden olacak. Rapor Dili: İngilizce

Risk Altında! (2010)

Risk Altında! (2010) KPMG suitimal inceleme ve önleme hizmetleri raporları arasında devam eden serinin en son yayınıdır. Bu sayıda ortaya çıkan düzenleyici ve ekonomik trendler ile birlikte özellikle Kanada'da ki kara para aklama rejimini ele alınmıştır. Rapor Dili: İngilizce

İletişim Bilgilerimiz

Ferruh Tunç
KPMG Türkiye Başkanı,
Kıdemli Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: ftunc@kpmg.com

Murat Alsan
Denetim Bölüm Başkanı, Ortak
KPMG Türkiye Finansal Hizmetler
Sektörü Lideri
T: +90 212 317 74 00
E: malsan@kpmg.com

Abdulkadir Kahraman
Vergi Hizmetleri Bölüm Başkanı,
Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: akahraman@kpmg.com

Erol Lengerli
Bilgi Sistemleri Danışmanlığı
Bölüm Başkanı, Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: elengerli@kpmg.com

İdil Gürdil
Risk Yönetimi ve Uyum Hizmetleri
Bölüm Başkanı, Ortak
T: +90 212 317 74 00
E: igurdil@kpmg.com

Arslan Kaya
Vergi Hizmetleri (Ankara), Ortak,
KPMG Türkiye Kamu Sektörü Lideri
T: +90 312 491 72 31
E: akaya@kpmg.com

İsmail Önder Ünal
Denetim, Ortak
KPMG Türkiye Gayrimenkul ve İnşaat
Sektörü Lideri
T: +90 232 464 20 45
E: iunal@kpmg.com

Halil Bağdınlı
Vergi Hizmetleri (İzmir)
Direktör
T: +90 232 464 20 45
E: hbagdinli@kpmg.com

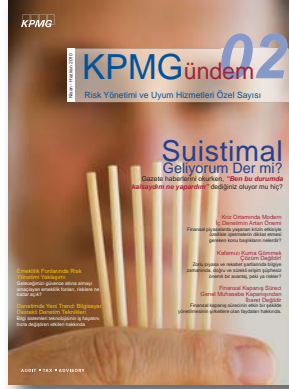

Eylem Yalın
İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Kıdemli Müdür
T: +90 212 317 74 00
E: eyalin@kpmg.com

Mustafa Nerkis
İş Geliştirme ve Pazarlama Bölümü,
Müdür Yardımcısı
T: +90 212 317 74 00
E: mnerkis@kpmg.com

Önceki Sayılarımız

KPMG Gündem'in eski sayılarına ulaşmak için www.kpmg.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Bu dökümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dökümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağına üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2011 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.